

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

VŨ THU HIỀN

HIỆU QUẢ SẢN XUẤT NGHỀ MÂY TRE ĐAN
TẠI CÁC LÀNG NGHỀ XÃ TIÊN PHONG,
THỊ XÃ PHỔ YÊN TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

VŨ THU HIỀN

**HIỆU QUẢ SẢN XUẤT NGHỀ MÂY TRE ĐAN
TẠI CÁC LÀNG NGHỀ XÃ TIÊN PHONG,
THỊ XÃ PHỔ YÊN TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN XUÂN DŨNG

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan luận văn: “*Hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại các làng nghề xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên*” là công trình nghiên cứu độc lập của bản thân tác giả. Các kết quả và thông tin trong luận văn là do tác giả thu thập từ các tài liệu thứ cấp và điều tra thực tế tại xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên. Các kết quả nghiên cứu của luận văn không trùng lặp với bất kỳ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, ngày 7 tháng 4 năm 2017

Tác giả

Vũ Thu Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ quý báu của tập thể và các cá nhân. Nhân đây tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn của mình:

Trước hết tôi xin bày tỏ lòng biết ơn giảng viên hướng dẫn khoa học: PGS. TS Nguyễn Xuân Dũng đã rất tận tình hướng dẫn, chỉ bảo cho tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Ban giám hiệu Nhà trường cùng các thầy, cô giáo trong Khoa Kinh tế, Phòng Quản lý đào tạo Sau Đại học Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh, Đại học Thái Nguyên đã giúp đỡ, dạy bảo tôi trong quá trình học tập.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ và tạo điều kiện của cán bộ công nhân viên Sở Công thương tỉnh Thái Nguyên, Ủy ban nhân dân huyện Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên và các ban ngành để tôi có thể hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè đã cổ vũ động viên và tạo điều kiện để tôi hoàn thành tốt đề tài luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 7 tháng 4 năm 2017

Tác giả

Vũ Thu Hiền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ HIỆU QUẢ SẢN XUẤT CỦA NGHỀ TIỂU THỦ CÔNG NGHIỆP	5
1.1. Cơ sở khoa học về hiệu quả sản xuất của nghề tiểu thủ công nghiệp.....	5
1.1.1. Khái niệm	5
1.1.2. Các đặc trưng nổi bật của nghề mây tre đan	14
1.1.3. Vai trò của ngành nghề mây tre đan	18
1.1.4. Nội dung đánh giá hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan	20
1.1.5. Nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan.....	22
1.2. Kinh nghiệm về nâng cao hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan ở một số địa phương Việt Nam và bài học kinh nghiệm rút ra cho xã Tiên Phong, huyện Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên	27
1.2.1. Kinh nghiệm của một số địa phương	27
1.2.2. Một số bài học kinh nghiệm rút ra cho xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	31

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	34
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	34
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	34
2.2.1. Chọn điểm và mẫu nghiên cứu.....	34
2.2.2. Thu thập thông tin	36
2.2.3. Phương pháp tổng hợp, phân tích thông tin, viết báo cáo	36
2.2.4. Phương pháp phân tích.....	36
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	37
Chương 3. THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ SẢN XUẤT NGHỀ MÂY TRE ĐAN TẠI CÁC LÀNG NGHỀ XÃ TIÊN PHONG, THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	41
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	41
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	41
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	43
3.1.3. Tình hình phát triển kinh tế của thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	46
3.2. Thực trạng hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại các làng nghề xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	49
3.2.1. Đặc điểm ngành nghề tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn xã Tiên Phong	49
3.2.2. Thực trạng hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan trên địa bàn xã Tiên Phong, huyện Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	52
3.3. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại các làng nghề xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên	68
3.3.1. Nguồn nguyên liệu sản xuất.....	68
3.3.2. Lao động, kỹ thuật và hình thức tổ chức sản xuất.....	70
3.3.3. Điều kiện sản xuất	71
3.3.4. Kinh nghiệm của các hộ làng nghề mây tre đan	72
3.3.5. Tình hình đầu tư dụng cụ sản xuất cho nghề mây tre đan.....	73
3.3.6. Trình độ kỹ năng tay nghề	74
3.3.7. Yếu tố thị trường và tiêu thụ sản phẩm.....	75

3.3.8. Ảnh hưởng của các chính sách đến hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan	75
3.3.9. Chất lượng sản phẩm.....	78
3.4. Đánh giá chung hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại các làng nghề xã Tiên Phong, huyện Phổ Yên tỉnh Thái Nguyên	78
3.4.1. Những kết quả đạt được	78
3.4.2. Những hạn chế	80
3.4.3. Nguyên nhân	84
Chương 4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ SẢN XUẤT NGHỀ MÂY TRE ĐAN TẠI LÀNG NGHỀ TIÊN PHONG, THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	86
4.1. Phương hướng nhằm tăng hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại làng nghề Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên trong thời gian tới.....	86
4.1.1. Phương hướng phát triển chung làng nghề mây tre đan	86
4.1.2. Mục tiêu chung.....	87
4.1.3. Mục tiêu cụ thể.....	87
4.2. Một số giải pháp chủ yếu nâng cao hiệu quả sản xuất nghề mây tre đan tại các làng nghề xã Tiên Phong, thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên.....	89
4.2.1. Đầu tư vốn và công nghệ mới vào sản xuất cho các làng nghề mây tre đan.....	89
4.2.2. Đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao chất lượng sản phẩm	92
4.2.3. Mở rộng thị trường tiêu thụ và mở rộng quy mô sản xuất.....	93
4.2.4. Tăng cường liên kết kinh tế trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm	94
4.2.5. Quy hoạch xây dựng và phát triển vùng nguyên liệu nhằm tiết kiệm chi phí sản xuất	95
4.2.6. Đào tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực	98
KẾT LUẬN	101
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	103
PHỤ LỤC	106

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nội dung chữ viết tắt
BNN&PTNN	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
BQ	Bình quân
BTC	Bộ Tài chính
CC	Cơ cấu
CN	Công nghiệp
CNH	Công nghiệp hóa
CP	Chính phủ
ĐBSH	Đồng bằng sông Hồng
DN	Doanh nghiệp
GO	Giá trị sản xuất
HĐH	Hiện đại hóa
HTX	Hợp tác xã
IC	Chi phí trung gian
KD	Kinh doanh
KHKT	Khoa học kỹ thuật
LĐ	Lao động
MI	Thu nhập hỗn hợp
MTĐ	Mây tre đan
MTĐ	Mây tre đan
NĐ	Nghị định
NLN	Nông lâm nghiệp
NN	Ngành nghề
NNNT	Ngành nghề nông thôn
PTNT	Phát triển nông thôn
SX	Sản xuất

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Diện tích và cơ cấu diện tích các loại đất thị xã Phổ Yên.....	42
Bảng 3.2.	Tình hình dân số và lao động của thị xã Phổ Yên năm 2013-2015	44
Bảng 3.3.	Giá trị sản xuất và cơ cấu kinh tế thị xã Phổ Yên 2013 - 2015.....	47
Bảng 3.4.	Một số chỉ tiêu về ngành nghề công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp xã Tiên Phong thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên năm 2015	49
Bảng 3.5.	Giá trị sản xuất ngành nghề công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp xã Tiên Phong thị xã Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2013 - 2015	50
Bảng 3.6.	Tình hình phát triển các cơ sở sản xuất và các hộ làm nghề MTĐ ở các thôn điều tra của xã Tiên Phong	52
Bảng 3.7.	Tình hình lao động nghề MTĐ của xã Tiên Phong năm 2015.....	53
Bảng 3.8.	Năng lực sản xuất một số sản phẩm chính của làng nghề MTĐ.....	54
Bảng 3.9.	Vốn trong các hộ làm nghề mây tre đan	56
Bảng 3.10.	Giá trị sản xuất một số sản phẩm chính của làng nghề MTĐ xã Tiên Phong	57
Bảng 3.11.	Kết quả và hiệu quả sản xuất nia năm 2015.....	59
Bảng 3.12.	Kết quả và hiệu quả sản xuất mẹt năm 2015.....	60
Bảng 3.13.	Kết quả và hiệu quả sản xuất thúng năm 2015.....	61
Bảng 3.14.	Thị trường tiêu thụ sản phẩm chính của hộ năm 2015.....	63
Bảng 3.15.	Cơ cấu sản phẩm bán ở các hình thức khác nhau năm 2015.....	64
Bảng 3.16.	Kết quả và hiệu quả sản xuất sản phẩm mây tre đan xã Tiên Phong năm 2015.....	66
Bảng 3.17.	Nguyên liệu chính trong sản xuất làng nghề mây tre đan	69
Bảng 3.18.	Một số chỉ tiêu về lao động và cơ sở sản xuất tại các làng nghề mây tre đan xã Tiên Phong.....	70
Bảng 3.19.	Kinh nghiệm làm nghề mây tre đan của lao động chủ hộ.....	72
Bảng 3.20.	Các trang thiết bị chủ yếu cho hoạt động của nghề MTĐ.....	73
Bảng 3.21.	Ý kiến của các chủ hộ về hệ thống giao thông.....	76

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Biểu đồ:

- Biểu đồ 3.1. Giá trị sản xuất CN-TTCN giai đoạn 2013 - 2015.....51
- Biểu đồ 3.2. So sánh kết quả sản xuất các sản phẩm của nghề mây tre đan62

Sơ đồ:

- Sơ đồ 1.1. Hình thức tổ chức chế biến và tiêu thụ sản phẩm mây tre đan .. 18
- Sơ đồ 3.1. Kênh tiêu thụ sản phẩm mây tre đan tại xã Tiên Phong 65